

Groningen, 10 september 2019

Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO aan het college van B en W
Betreffende: Slavernijverleden van Groningen - een zichtbare geschiedenis

Geacht college,

Voor D66 is het belangrijk dat we onze geschiedenis kennen. Dat we dingen in context weten te plaatsen zodat we kunnen leren van wat er gebeurd is. En daardoor meer begrip voor elkaar weten op te brengen.

Slavernij, handel en Groningen

Groningen en slavernij? Dat is een veel gehoorde, verbaasde reactie als mensen horen over de Groningse banden met de slavernij. Ook omdat in het hoofd van veel mensen slavernij te maken heeft met landen en plantages ver bij ons vandaan. Dat Groningen én Groningers een actieve rol hadden in het verschepen van slaven en welvend zijn geworden door de handel in plantage opbrengsten en het bezitten van slaven is velen onbekend. En het ging niet alleen om de welgestelden, ook het gehele openbaar bestuur van destijds had direct of indirect banden met de slavernij. De NOS besteedde er in april van dit jaar ook aandacht aan:

'Nederland had een keerzijde in de vorm van slavenhandel en slavernij. Dat gold ook voor Groningen, waar een eigen Kamer van de West-Indische Compagnie werd opgericht met een scheepswerf aan de Noorderhaven. Van daaruit voeren schepen naar de Afrikaanse kusten om tot slaaf gemaakte Afrikanen op te kopen en naar de overzijde van de Atlantische Oceaan te verschepen en met koloniale waar terug te keren.

Vooraanstaande Groningers investeerden in deze lucratieve handel en in plantages in Suriname en de Antillen. Na het afschaffen van de slavernij werden niet de tot slaaf gemaakten, maar wel hun eigenaars in Nederland financieel gecompenseerd voor het verlies van hun 'eigendom' (uit Mapping Slavery).

<https://nos.nl/artikel/2281560-slavernijverleden-zichtbaar-op-zeeuwse-stranden-en-in-groningen.html>

Daarnaast is er ook zeer recent onderzoek gepubliceerd dat laat zien dat het 'economisch gewicht' van de banden van Nederland met de slavernij veel groter is dan altijd gedacht. (<https://www.volkskrant.nl/wetenschap/economisch-gewicht-slavernij-veel-groter-dan-gedacht-verdiensten-in-1770-ongeveer-vergelijkbaar-met-haven-rotterdam-nu~b808e0d5/>)

Initiatieven

Er zijn een aantal initiatieven in Groningen omtrent het onderwerp 'slavernijverleden van Groningen', omdat ze zichtbaar willen maken welke slavernij geschiedenis Groningen heeft. Dit doen ze bijvoorbeeld door informatieve bordjes op (veelal beeldbepalende) gebouwen in Groningen aan te vullen. MovementX heeft al een soort 'bottom-up' poging gedaan door in de hele stad op verschillende plekken naast de 'officiële' bordjes aanvullende informatie op te hangen.

Ook zijn er inwoners al geruime tijd bezig met een Ketikoti monument, zodat de afschaffing van de slavernij ook in Groningen herdacht en gevierd kan worden. Veel inwoners uit het Noorden reizen nu jaarlijks af naar bijvoorbeeld Amsterdam om te kunnen herdenken. Ook leeft er de wens om net als bij de 4 en 5 mei herdenking en viering ook bij de Ketikoti herdenking en viering kinderen en jongeren bij dit onderdeel van de Groningse geschiedenis te betrekken.

Daarnaast is het burgerinitiatief Ketikoti Groningen actief in onze gemeente. Zij richten zich met activiteiten op het Groningse slavernijverleden, met het expliciete uitgangspunt om te verbinden. Niet door groepen tegenover elkaar te zetten, maar juist door verhalen te delen en elkaar daardoor beter te leren begrijpen. Ketikoti Groningen heeft al meerder activiteiten georganiseerd. De meest recente is het Ketikoti diner in het Groninger Forum waar door allerlei Groningers stil werd gestaan bij de afschaffing van de slavernij.

Tot slot is er ook onderzoek gedaan naar het Slavernijverleden van Groningen door de Rijksuniversiteit in samenwerking met de Groninger Archieven en het Groninger museum. Hier is het boekje 'Het slavernijverleden van Groningen' uit ontstaan en is de gelijknamige stadswandeling op gebaseerd. Landelijk is er ook een beweging gaande rondom 'Musea bekennen kleur', waarin steeds meer musea de handschoenen oppakken om dit deel van onze geschiedenis zichtbaar te maken.

Commitment

D66 zou graag willen dat ook de gemeente Groningen in woord en daad laat zien dat ze waarde hecht aan dit deel van de geschiedenis en bij wil dragen (waar nodig) aan initiatieven rondom dit thema en stelt daarom de volgende vragen:

1. Is het college op de hoogte van het slavernijverleden van de stad en provincie Groningen?
2. Is het college bekend met bovengenoemde initiatieven om het slavernijverleden in Groningen meer zichtbaar te maken?
3. Is het college bereid om zich in te zetten om alle partijen betrokken bij dit onderwerp bij elkaar te brengen en zo de impact te versterken?
4. Is het college ook bereid om zich in te zetten voor meer bekendheid en zichtbaarheid van het Groningse slavernijverleden, bijvoorbeeld in de openbare ruimte en op het stadhuis? Of door samen met het onderwijs op te trekken als het gaat om het beschikbaar maken van lesmateriaal?
5. Is het college bereid om samen met de initiatiefnemers de mogelijkheid tot een Ketikoti monument in de gemeente Groningen te verkennen? Zodat mogelijk Ketikoti volgend jaar in Groningen herdacht kan worden?

D66

Wieke Paulusma